

Voorne Kijkpunten

Kijkpunt 1: Eersteling der Vrijheid

“In naam van Oranje, doe open de poort!” Met deze kreet bevrijdden de watergeuzen Den Briel als eerste stad van Nederland van de Spanjaarden.

Halverwege de 16^e eeuw kwamen de Lage Landen, zoals Holland en België toen werden genoemd, in handen van de Spaanse koning Filips II. Hij voerde een waar schrikbewind uit. Veel protestanten, gewone burgers en edellieden vluchtten de zee op. Zij verenigden zich tot de “Watergeuzen” en werden door Willem van Oranje ingehuurd om te vechten tegen de Spaanse overheersing. Op 1 april 1572 kwamen ze tijdens een noordwesterstorm voor de poorten van Den Briel te liggen. Als blijkt dat de Spaanse soldaten op dat moment niet in de stad zijn grijpen zij hun kans. Met een scheepsmast beuken ze de Noordpoort open en nemen de stad in. Zo wordt Den Briel de Eersteling der Vrijheid en vormt een keerpunt in de Nederlandse geschiedenis. Daar zijn de Briellenaren trots op. Elk jaar op 1 april vindt de strijd tussen de Watergeuzen en de Spanjaarden opnieuw plaats. Duizenden mensen zien hoe de stadspoort wordt geramd en de geuzen triomferen. Daarna barst het feest los en vloeit het geuzenbier.

Kijkpunt 2: Zwartewaal

Zwartewaal is aan het eind van de 12^e eeuw ontstaan na de bedijking van de polders Zwartewaal en Heenvliet. De kreekmond tussen beide polders werd ingericht als vissershaven. Eerst leefde de bevolking van de visvangst op de rivier. Later schakelde men over op de zeevaart. De vissers vingen haring en kabeljauw bij de Doggersbank, de Deense kust en IJsland. Zij maakten daarbij gebruik van een nieuw scheepstype, de gaffelaar. Na de afsluiting van de Brielse Maas was het afgelopen met de visvangst. Nu liggen in het knusse haventje tientallen moderne pleziervaartuigen. Het historische pand aan de kop van de haven was vroeger een nettenpakhuis en zeilmakerij. Hierin is nu het Visserijmuseum gevestigd.

Kijkpunt 3: Heerlijkheid Heenvliet

Als je op de markt van Heenvliet staat en om je heen kijkt, zie je nog veel herinneringen aan het verleden. De monumentale huizen, het Ambachtsherenhuis, de Tolpoort met de Toldam en niet te vergeten het marktplein zelf waar nog elk jaar de paardenmarkt wordt gehouden.

In de tuin achter het Ambachtsherenhuis staat de ruïne Ravesteijn die herinnert aan het machtige verleden van de heer van Heenvliet.

Heenvliet is ontstaan langs de rivier de Bernisse en verdiende geld aan de handel met schepen die langskwamen. In 1229 werd Heenvliet door Dirk II, heer van Voorne, tot heerlijkheid verheven. Na de St. Elisabethvloed in 1421 nam door het verzanden van de Bernisse de handel af en ging men over op akkerbouw en veeteelt. Om de welvaart te bevorderen gaf de heer van Heenvliet, Adriaan van Cruyningen, het plaatsje in 1469 stederecht. Dit hield in dat er elke zaterdag een weekmarkt en elke meimaand een jaarmarkt mocht worden gehouden. Daar hield het dan ook mee op. Het recht op verdediging en het uitoefenen van de rechtspraak, die bij normale stadsrechten horen, heeft Heenvliet nooit gekregen.